
Brief artistic - Concept

Acest document are menirea de a servi drept suport în crearea proiectelor pentru concursul de proiecte lansat în contextul organizării Expoziției Magic Garden, parte din proiectul cu aceeași denumire - Proiect finanțat prin Granturile SEE 2014 - 2021 în cadrul Programului RO-CULTURA.

Astfel, participanții pot înțelege mai bine cum trebuie să se încadreze în peisaj instalațiile pe care le propun în concurs.

Proiectul își propune să aducă mai aproape publicul, în special cel tânăr, de Grădina Palatului Baroc din Oradea, prin intermediul noilor media și activităților de artă contemporană. Se va crea o lume magică, merită să atragă atenția asupra arhitecturii, asupra speciilor botanice deosebite din grădină, să readucă la lumină episoade inedite din istoria Palatului și al orașului Oradea și să familiarizeze vizitatorii cu stilul baroc caracteristic locației. Experiența va fi una stimulată, iar rolul educativ se va îndeplini într-un mod firesc și interactiv.

Povestea

Va prinde viață statuia Sfântului Ladislau, unul dintre cei mai iubiți regi ai Ungariei și întemeietorul orașului, care va oferi o introducere în povestea locului și va invita vizitatorii să înceapă turul, spre stânga.

Vizitatorul va surprinde și Pasărea mitică Phoenix, iar ghidul va explica aluzia la trecutul zbuciumat al orașului Oradea, care de 4 ori a fost distrus din temelii de invaziile turcilor și tătarilor și a reușit să renască de fiecare dată cu demnitate.

PROIECT FINANȚAT PRIN GRANTURILE SEE 2014 - 2021 ÎN CADRUL PROGRAMULUI RO - CULTURA

Ocupat cu planuri și schițe, va fi observat tânărul arhitect al Palatului, Franz Anton Hillebrandt care va deveni arhitectul șef al Curtii Imperiale de la Viena și de numele lui se vor lega Palatul din Cetatea Buda, Cetatea din Bratislava sau Hofburgul din Viena.

Își va face apariția cu fast trăsura împăratului Franz, alături de rebela împărăteasă Sissi, care călărea liberă. Un savant astronom va arăta o hartă maritimă veche și va spune că atunci când Columb descoperea America, Oradea apărea ca meridianul 0 al lumii, iar primul observator astronomic din Europa funcționa în Cetatea Oradea. Apariția tulburătoare a dragonului ce străbate parcul va aminti de ordinul militar al dragonului, înființat în Evul Mediu în Oradea cu scopul de a proteja de amenințarea otomană.

În zona amfiteatrului sau în curtea din spate îl vom întâlni pe Michael Haydn, primul dirijor al orchestrei Episcopiei, despre care aflăm că va fi chemat la Salzburg să devină muzician de curte, primul violonist al Mariei Theresia și unde îl va avea în orchestră pe tânărul Mozart. El ne va invita în sala de concerte pentru a-i asculta Requiemul.

Alături de referințele care oferă lecții de istorie, designul instalațiilor va aminti de baroc, prin elemente ornamentale grandioase, prin scene dramatice, detalii exuberante și tehnica clarobscur.

Cercetare

Ladislau 1, rege al Ungariei în secolul 11 e părintele spiritual al orașului Oradea și unul

---

dintre cei mai iubiți regi ai Ungariei. El a înființat Episcopia de Oradea, în jurul căreia vor înflori cetatea și orașul. A desăvârșit încreștinarea Regatului Maghiar și a introdus coduri de legi, mai ales cele ce priveau proprietatea privată, similare celor din vestul Europei. Au rămas multe legende legate de curajul, generozitatea și harul său divin.

Orașul a fost distrus de către tătari în anul 1241 dar a cunoscut o nouă perioadă de înflorire după câteva secole atingând punctul culminant pe vremea Renașterii. În anul 1474 turcii devastează orașul sub conducerea lui Ali Pașa. În anul 1660 turcii au ocupat cetatea și l-au distrus în mare parte. Forțele imperiale austriece au eliberat orașul în 1692 dar după 32 de ani de ocupație și ca urmare a asediului doar 21 de clădiri mai erau locuibile în cetate iar în anul următor și acestea au fost distruse de tătari astfel că în anul 1720 Oradea avea 216 locuitori.

Franz Joseph și Sisi vor rămâne pentru eternitate un cuplu legendar, printre cele mai admirate din toate timpurile, între un bărbat al datoriei și o femeie rebelă. Au fost uniți la bine și la rău, având parte împreună de câteva bucurii și de nenumărate tragedii personale și politice, toate ancorate în memoria europeană ca preludii ale sfârșitului unei lumi, cea dinaintea lui 1914. În Palatul Episcopiei aveau un apartament regal, unde stăteau de fiecare dată când veneau în vizită.

Franz Joseph, împărat și rege, reprezintă o figură legendară, respectată și iubită a destinului dureros al Imperiului Austro-Ungar. Un suveran de referință, un părinte, un zid de apărare. Totuși, un conducător paradoxal.

Domnia sa de 68 de ani, cea mai lungă din istoria Habsburgilor, a fost marcată de revoluțiile europene, printre care apariția căilor ferate, cărora el avea să le acorde toată atenția pentru a moderniza imensul mozaic al imperiului. Deși era considerat conservator, ba chiar retrograd din cauza dorinței și luptei sale pentru restabilirea

---

absolutismului, începutul secolului al XX-lea i-a dat posibilitatea să fie primul monarh din dinastia sa a cărei voce să fi fost înregistrată pe discuri și care a putut să fie filmat cu prilejul unor ceremonii familiale .

Sisi era rebelă și extravagantă, detesta mondenitățile obligatorii, privirile celorlalți, uzanțele stupide; era o amazoaică neînfricată în șaua calului, o poetă care ar fi vrut să fie pasăre, o călătoare înflăcărată care adora plecările și detestă întoarcerile. Nu voia să fie împărăteasa Austriei, a luptat pentru eliberarea popoarelor supuse dublei monarhii. Sisi avea concepții avangardiste, moderne, depășind manierele închistate și viziunile înguste ale timpului său. O pionieră a ceea ce se va numi, mult mai târziu, feminism.

Oradea a avut o viață muzicală intensă. Johann Michael Haydn , un apropiat al lui Mozart, a fost primul dirijor al orchestrei din Curtea episcopiei. Orchestra avea să devină foarte apreciată în Europa, fiind chiar mai numeroasă decât cea de la Viena. Va fi chemat la Salzburg ca muzician de curte și maestru de concerte. Se spune că

Mozart se poate să fi folosit Recviemul în do minor al lui Michael Haydn, la a cărei avanpremieră Mozart, în vârstă de 15 ani, cântase în orchestră.

Ordinul Dragonului a fost un ordin militar medieval catolic creat în anul 1408. Ziua înființării ar fi putut, de asemenea, coincide cu încoronarea fondatorului, Sigismund de Luxemburg, ca regele Ungariei, în anul 1387.

A fost un ordin militar asemănător cu Ordinul Templierilor, ce s-a instituit în zona centrală a Europei. A fost creat de împăratul Sigismund de Luxemburg în anul 1408, în principal pentru a proteja creștinătatea amenințată de otomană.

Vreme de mai bine de două secole punctul de referință, Meridianul Zero ce servea

---

---

pentru realizarea hărților de navigație a fost în Cetatea Oradea. Tot aici a luat naștere și primul observator astronomic din Europa. În perioada cuprinsă între anii 1464-1667, Meridianul Zero a fost la Oradea, undeva lângă Clădirea Palatului Episcopal din acele vremuri. În Cetatea Oradea funcționa primul observator astronomic din Europa.

PROIECT FINANȚAT PRIN GRANTURILE SEE 2014 – 2021 ÎN CADRUL PROGRAMULUI RO - CULTURA

MINISTERUL CULTURII

